Податкова система України: податок на прибуток і спрощена система оподаткування

1. Вступ

2. Спрощена система оподаткування

3. Податок на прибуток

В

Одним із найважливіших аспектів, на які орієнтуються іноземні інвестори, розглядаючи Україну як місце ведення бізнесу, попри умови його ведення та економічну ситуацію в країні, є оподаткування. Саме обсяг податкових платежів, а також складність їх адміністрування може суттєво погіршити інвестиційну привабливість країни. Основними податками, на які орієнтуються потенційні інвестори, є податок на прибуток, податок на додану вартість, соціальний внесок, а також податок на майно.

Із метою створення сприятливих умов для залучення в Україну значних інвестицій 13 лютого 2021 року вступив у силу Закон "Про державну підтримку інвестиційних проектів із значними інвестиціями в Україні" (мова йде про інвестиційні проекти, які перевищують суму, еквівалентну 20 мільйонам євро). Згідно з даним Законом для реалізації такого інвестиційного проекту в Україні надається державна підтримка, загальний обсяг якої може становити до 30 % планового обсягу значних інвестицій (встановлюється у спеціальному інвестиційному договорі). Зокрема, великим інвесторам надається державна підтримка у вигляді:

- звільнення від сплати податку на прибуток протягом 5 років;
- звільнення від оподаткування ввізним митом та податком на додану вартість нового устаткування (обладнання) та комплектуючих виробів до нього, що ввозяться для реалізації інвестиційного проекту;
- зменшення ставок земельного податку та орендної плати за землі державної та комунальної власності або звільнення від сплати земельного податку.

Спрощена система оподаткування

Варто зазначити, що в Україні, окрім загальної системи оподаткування, яка передбачає сплату всіх визначених законодавством податків та зборів, існує також спрощена система оподаткування, яка покликана сприяти розвитку малого та середнього бізнесу, адже вона суттєво спрощує процедуру сплати податків та декларування прибутків.

Фізична чи юридична особа, у тому числі нерезидент, можуть самостійно обрати спрощену систему оподаткування, якщо вони відповідають встановленим законодавством критеріям. Так, найбільш поширена серед юридичних осіб третя група спрощеної системи оподаткування допускає її використання за умови, що оборот такого підприємства не перевищує 1167 розмірів мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня

податкового (звітного) року (близько 7 мільйонів гривень, що в еквіваленті становить близько 210 тисяч євро) на рік. Якщо ця основна вимога виконується, то підприємство має право використовувати фіксовану ставку єдиного податку в розмірі 5% від доходу у разі включення податку на додану вартість до складу єдиного податку або ставку в розмірі 3% від доходу у випадку, якщо підприємство є платником податку на додану вартість. Сплата єдиного податку суттєво полегшує декларування та адміністрування доходів, що часто приваблює бізнес на перших етапах його роботи.

Цікавою для іноземних інвесторів є також IV група спрощеної системи оподаткування, яка встановлює особливі умови оподаткування для сільськогосподарських товаровиробників. Ставка податку залежить від категорії землі, її розміщення та площі. Юридичні особи мають право обирати IV групу єдиного податку за умови, що частка сільськогосподарського товаровиробництва в них за попередній податковий (звітний) рік дорівнює або перевищує 75%. Це право поширюється на:

- юридичних осіб, що утворені у процесі злиття або приєднання. У такому випадку платником єдиного податку можна стати з року утворення за умови, що частка сільськогосподарського товаровиробництва, отримана за попередній податковий рік усіма окремими учасниками такої реорганізації, дорівнює або перевищує 75%;
- кожну окрему юридичну особу, утворену шляхом поділу або виділу. За таких умов стати платником єдиного податку можна з наступного року, якщо частка сільськогосподарського товаровиробництва за попередній податковий рік дорівнює або перевищує 75%;
- юридичну компанію, утворену шляхом перетворення. У цьому випадку платником єдиного податку можна стати з року перетворення, якщо частка сільськогосподарського товаровиробництва, отримана за попередній податковий (звітний) рік, дорівнює або перевищує 75%.

Новоутворені сільськогосподарські товаровиробники (юридичні особи) можуть бути платниками єдиного податку з наступного року, якщо частка сільськогосподарського товаровиробництва за попередній рік дорівнює або перевищує 75%, тоді як фізичні особи, що є новоутвореними сільськогосподарськими товаровиробниками, – із року їх державної реєстрації.

Таким чином, платники єдиного податку звільняються від обов'язку нарахування, сплати та подання податкової звітності з таких податків і зборів, як податок на прибуток підприємств, податок на додану вартість, податок на майно і частково з рентної плати. Розглянемо умови сплати податку на прибуток більш детально.

Податок на прибуток

На сьогодні для всіх платників податку на прибуток встановлено базову (основну)ставку в розмірі 18%. Для окремих видів діяльності застосовується спеціальна ставка. Прибутки нерезидентів від здійснення окремих операцій оподатковуються за ставкою 15%, сума фрахту, що сплачується нерезиденту резидентом, оподатковується за ставкою 6%.

Податок на прибуток сплачують компанії-резиденти, які отримують дохід на

території України та за кордоном. Податок на прибуток сплачують також компанії-нерезиденти, які утворені в будь-якій організаційно-правовій формі та отримують доходи з джерелом походження з України, та нерезиденти, які здійснюють господарську діяльність на території України через постійне представництво та/або отримують доходи із джерелом походження з України, та інші нерезиденти, на яких покладено обов'язок сплачувати податок на прибуток.

Об'єктом оподаткування є як прибуток із джерелом походження в Україні, так і прибуток, отриманий із закордонних джерел. Сума податку визначається методом коригування (збільшення або зменшення) фінансового результату до оподаткування (прибутку або збитку), визначеного у фінансовій звітності підприємства, відповідно до українського стандарту бухгалтерського обліку або МСФЗ (Міжнародних стандартів фінансової звітності), на різниці, які виникають відповідно до положень Податкового кодексу України. Порівняльну таблицю ставки податку на прибуток дивіться нижче.

Починаючи з 1 січня 2021 року, компанії-нерезиденти, які здійснюють в Україні діяльність через відокремлені підрозділи, у тому числі постійні представництва, зобов'язані протягом 3 місяців стати на облік у контролюючих органах. Суми прибутків нерезидентів, які провадять свою діяльність на території України через постійне представництво, оподатковуються в загальному порядку. При цьому таке постійне представництво прирівнюється з метою оподаткування до платника податку, який провадить свою діяльність незалежно від такого нерезидента. Постійні представництва нерезидентів, які були зареєстровані платниками податків (у тому числі податку на прибуток підприємств) у періодах до 1 січня 2021 року, залишаються платниками таких податків до реєстрації як платники податків (у тому числі податку на прибуток підприємств) відповідних нерезидентів.